

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри економіки
протокол № 1 від 31.08.2026 р.

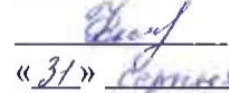
Завідувач кафедри

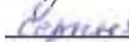
 Алла ОСІПОВА

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

Економіка

 Оксана ФРОТЕР

« 31 » 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОСНОВИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини

Спеціальність: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

Освітня програма: Економіка

Факультет: економіки, підприємництва та інформаційних технологій

Умань – 2026

Робоча програма освітнього компонента «Основи міжнародного бізнесу» для здобувачів вищої освіти спеціальності *СІ Економіка та міжнародні економічні відносини* освітньої програми *Економіка*. – Умань: УНУ, 2026. 25 с.

Розробник:

Смолій Людмила Василівна, доцент кафедри економіки, доцент

Відомості про розгляд і затвердження наведено на титульній сторінці.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показника	Форма здобуття освіти	
	денна	заочна
Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалаврський)</u>	Обов'язковий	Обов'язковий
Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	Рік підготовки: 3 (2 СТН)	Рік підготовки: 3 (2 СТН)
Спеціальність: С1 Економіка та міжнародні економічні відносини Предметна спеціальність (спеціалізація): С1.01 Економіка	Семестр: 5 (3)	Семестр: 5 (3)
Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120	Лекції: 28 год.	Лекції: 8 год.
Мова викладання: українська	Практичні / семінарські: 36 год.	Практичні / семінарські: 4 год.
Пререквізити: Мікроекономіка Макроекономіка Національна економіка Міжнародна економіка і МЄВ	Лабораторні: –	Лабораторні: –
Постреквізити: Інвестування	Самостійна робота: 56 год.	Самостійна робота: 108 год.
Індивідуальне завдання: –	Вид контролю: залік	Вид контролю: залік

2. МЕТА, ПЕРЕДУМОВИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета освітнього компонента: формування системного розуміння закономірностей функціонування міжнародного бізнесу та набуття здобувачами компетентностей щодо аналізу міжнародного бізнес-середовища, оцінювання можливостей і ризиків діяльності на зарубіжних ринках та обґрунтування форм і стратегій міжнародної експансії підприємств.

Передумови: вивчення дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» передбачає попереднє опанування здобувачами базових положень мікроекономіки, макроекономіки, національної економіки та міжнародної економіки і міжнародних економічних відносин. Здобувачі повинні володіти базовими знаннями про закономірності функціонування ринків і поведінку суб'єктів господарювання, основні макроекономічні показники та процеси, особливості функціонування національної економіки, а також принципи міжнародної торгівлі, руху капіталу, міжнародного поділу праці та основні форми міжнародних економічних відносин.

Результати навчання освітнього компонента: формулюються як здатність здобувача продемонструвати знання, уміння, навички, комунікацію, відповідальність і автономію після успішного завершення компонента.

Шифр ПРН ОП	Результат навчання	Методи навчання	Методи / засоби оцінювання
ПРН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	Проблемна та інтерактивна лекція; лекція-візуалізація; навчання на основі кейсів; аналіз нормативних, статистичних та аналітичних джерел; навчальна дискусія.	Усне опитування; тестування; оцінювання участі в дискусіях; аналіз кейсів; виконання практичних завдань; підсумковий контроль.
ПРН 10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	Проблемна та інтерактивна лекція; навчання на основі кейсів; аналіз даних та інформаційних джерел; розрахунково-аналітичні завдання; проблемно-орієнтоване навчання та ситуаційне моделювання. проведення PEST-аналізу міжнародного середовища.	Тестування; розв'язування розрахункових та аналітичних завдань; оцінювання практичних робіт; аналіз кейсів; усне опитування; підсумковий контроль.
ПРН 21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	Проблемно-орієнтоване навчання; навчання на основі кейсів; порівняльний аналіз; аналіз і синтез економічних ситуацій; ситуаційне моделювання; навчальна дискусія.	Тестування; аналіз проблемних ситуацій; кейс-завдання; оцінювання групової роботи; усне обґрунтування висновків; індивідуальні аналітичні завдання.
ПРН 25	Оволодіти практичним інструментарієм організації й ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки	Навчання на основі кейсів; проблемно-орієнтоване навчання та ситуаційне моделювання; аналіз господарських ситуацій; проєктне навчання; навчальна дискусія.	Практичні завдання; кейс-завдання; оцінювання групових та індивідуальних робіт; презентація результатів; усне опитування; тестування; підсумковий контроль.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності

Сутність, види та форми міжнародного бізнесу. Характер і особливості розвитку міжнародного бізнесу. Сучасна економічна глобалізація. Характерні риси сучасного міжнародного бізнесу. Види міжнародного бізнесу та їх характеристика. Етапи розвитку міжнародного бізнесу та їх характеристика. Порівняльні особливості сучасної фази розвитку міжнародного бізнесу в історичному контексті. Історія розвитку та сучасні особливості міжнародного бізнесу. Фактори, що впливають на торгівельні та інвестиційні моделі. Класифікація рівнів розвитку країн світу.

Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу

Теорії ринкової влади та монополістичних переваг. Динамічна теорія ендогенного зростання фірми. Теорія циклу життя продукту. Фінансові теорії багатонаціональних підприємств. Теорія інтерналізації. Теорія транзакційних витрат. Теорії стадій розвитку багатонаціональних фірм. Теорія конкурентних переваг. Теорія "летючих гусей". Ресурсна теорія багатонаціональних підприємств. Теорія "обміну концентрації на близькість". Теорія гетерогенних багатонаціональних підприємств. Теорія олігополістичної реакції. Теорія нової економічної географії та діяльність БНП. Теорія міжнародних нових підприємств. Заснована на знаннях теорія БНП. Теорія регіональних багатонаціональних підприємств. Мережева теорія багатонаціональних підприємств. Теорії фрагментації міжнародного виробництва БНП. Теорії взаємозв'язку між ПП та розвитком країни. Теорія переговорних відносин.

Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу

Діагностика місії, цілей та стратегій міжнародної компанії. Оцінка відповідності організаційних структур управління міжнародним бізнесом стратегіям компанії. Порядок видачі завдань та надання звітів у системі міжнародного бізнесу. Характеристика керівників та спеціалістів міжнародної фірми.

Основні елементи зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Напрями дослідження факторів зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Особливості аналізу зовнішнього середовища міжнародного бізнесу. Економічний сектор міжнародного середовища. Економічні фактори зовнішнього середовища і їх значення в прийнятті рішень в міжнародному бізнесі. Постачальники ресурсів. Конкуренти.

Політичні та правові чинники зовнішнього середовища: рівні аналізу. Соціально-культурні фактори зовнішнього середовища і їх основні класифікації. Роль природних і технологічних чинників для міжнародної підприємницької діяльності

Тема 4. Стратегія міжнародного бізнесу: від локальної компанії до глобального гравця

Передумови формування стратегії міжнародних фірм. Сутність, завдання та особливості стратегічного підходу до ведення міжнародних бізнес-операцій. Стратегічні рішення відносно міжнародної діяльності. Організація стратегічного планування в міжнародній фірмі, передумови формування стратегії міжнародних фірм.

Етапи розробки міжнародних стратегій. Види міжнародних стратегій. Алгоритми стратегічного планування. Корпоративні стратегії розвитку. Корпоративні стратегії здійснення закордонних операцій. Варіанти реалізації стратегії ведення міжнародного бізнесу. Практика розробки і реалізації стратегічних планів багатонаціональних компаній (БНК).

Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі

Системи організаційно-правових форм бізнесу в Україні і в інших країнах світу. Напрями організаційних перетворень у міжнародних корпораціях і їхніх структурних одиницях. Зміна організаційно-правової форми, складу власників, структури капіталу.

Фактори організаційного розвитку міжнародних корпорацій та макрорівня (штаб-квартира корпорації). Основні форми корпоративної інтеграції в міжнародному бізнесі.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) у світовій економіці. Вигоди та витрати від прямих іноземних інвестицій для вітчизняної країни компанії інвестора. Інструменти урядової політики країни-донора та країни реципієнта ПІІ.

Вибір форм бізнесу. Правові питання організації бізнесу. Колективна, приватна, державна

форми власності в міжнародному бізнесі. Особливості ведення бізнесу без створення юридичної особи. Роль господарських товариств в міжнародному бізнесі. Спільне з іноземним капіталом підприємство, транснаціональна компанія, багатонаціональна компанія, міжнародний проект. Ліцензування. Франчайзинг. Контракти на управління. Проекти «під ключ». Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Системи організаційно-правових форм бізнесу в Україні та за кордоном. Підходи до здійснення експортної діяльності. Торгові посередники.

Фізичні особи в міжнародному бізнесі. Специфічні форми підприємництва за кордоном.

Тема 6. Міжнародні компанії, ТНК та глобальні бізнес-мережі

Поняття та особливості міжнародних компаній і транснаціональних корпорацій (ТНК). Мотиви та форми міжнародної діяльності компаній. Організація міжнародних операцій та розподіл функцій між підрозділами компанії в різних країнах. Основні моделі міжнародної експансії ТНК. Модель еkleктичної парадигми OLI Дж. Даннінга: переваги власності, розміщення та інтерналізації. Міжнародні стратегічні альянси: сутність, форми, мотиви створення та особливості управління. Глобальні бізнес-мережі та партнерські взаємодії компаній. Формування глобальних бізнес-екосистем і роль платформ, технологічних компаній та інших учасників у їх розвитку. Переваги, ризики та організаційні виклики міжнародної діяльності компаній.

Тема 7. Глобальні ланцюги створення вартості

Сутність і структура глобальних ланцюгів створення вартості. Міжнародний розподіл етапів створення продукту та міжнародна спеціалізація. Розміщення функцій бізнесу в різних країнах. Додана вартість та її формування на різних етапах створення продукту. Концепція Smiling Curve. Глобальні ланцюги постачання та їх взаємозв'язок із ланцюгами створення вартості. Позиціонування компаній і країн у GVC. Можливості підвищення доданої вартості та конкурентоспроможності. Ризики та стійкість глобальних ланцюгів.

Topic 7. Global Value Chains

The essence and structure of global value chains. International distribution of product creation stages and international specialization. Placement of business functions in different countries. Added value and how it is created at different stages of product development. The Smiling Curve concept. Global supply chains and their connection with value chains. Positioning of companies and countries in GVC. Opportunities to increase added value and competitiveness. Risks and resilience of global chains.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

СТРУКТУРНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ, СТРУКТУРНІ ТА ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Тема 8. Фінанси та ризики міжнародного бізнесу

Фінансове середовище міжнародного бізнесу. Валютні операції та валютні ризики. Міжнародні розрахунки та умови платежів. Фінансування міжнародних операцій. Політичні, країнові, регуляторні та геополітичні ризики. Санкції та торговельні обмеження. Логістичні, операційні та контрагентські ризики. Методи оцінювання та управління ризиками. Диверсифікація ринків, постачальників і логістичних маршрутів. Забезпечення стійкості та безперервності міжнародної діяльності підприємства.

Тема 9. Оцінювання ефективності міжнародної діяльності підприємства

Підходи до оцінки ефективності діяльності міжнародної компанії. Групи показників ефективності діяльності компанії. Модель «Du Pont». Концепція збалансованої системи показників (Balanced Scorecard (BSC)). Індикатор, що відстає (lagging indicator). Чистий показник промоутера (NPS). Провідні (прогнозовані) показники (leading indicator). Фінансові показники в міжнародних компаніях. Види фінансових індикаторів. Показники прибутковості: ROE, ROA, ROIC; валова/операційна/EBITDA-маржинальність. EBITDA vs операційний грошовий потік vs чистий прибуток: відмінності змісту та інтерпретації. Вартісно-орієнтовані метрики (EVA, MVA): коли й навіщо їх застосовувати.

Якість прибутку: разові статті, частка грошових надходжень, стійкість виручки. Показники, орієнтовані на клієнтів. Показники, орієнтовані на працівників.

Тема 10. Цифровізація, штучний інтелект і нові моделі міжнародного бізнесу

E-commerce, цифрові платформи, дистанційні послуги, глобальні цифрові команди. ІІІ як інструмент міжнародної конкурентоспроможності. Дані як ресурс міжнародного бізнесу.

Кіберризиками.

Основні категорії та класи електронної комерції. Переваги та характерні риси електронної комерції. Електронна комерція як форма ведення бізнесу. Механізми функціонування глобальної електронної торгівлі. Інфраструктура та менеджмент систем електронного бізнесу. Сучасні електронні біржові системи.

Складові електронної комерції. Сектор B2B. Сектор B2C. Сектор B2G. Сектор C2B. Сектор C2C. Сектор C2G. Сектор G2B. Сектор G2C. Сектор G2G.

Електронні платіжні системи. Внутрішньодержавна та міжнародна платіжна система. Переваги та недоліки використання електронних грошей при здійсненні оплат в міжнародному бізнесі.

Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій

Поняття міжнародної логістики. Причини використання світових джерел постачання. Перешкоди використання офшорних джерел. Структура ринку розподілу перевезень. Актуальність формування транспортно-логістичних систем в умовах євроінтеграції.

Логістика та ефективність комерційних операцій. Логістичні системи зовнішньоекономічних угод. Взаємодія логістичних систем зовнішньоекономічних операцій.

Транспортне забезпечення міжнародного бізнесу. Зміст транспортних операцій при здійсненні міжнародних бізнес-операцій. Характеристика видів транспорту.

Topic 11. Transport and Logistics Support for International Business Operations

The concept of international logistics. Reasons for using global supply sources. Obstacles to using offshore sources. Structure of the transportation distribution market. The relevance of forming transport and logistics systems in the context of European integration.

Logistics and the efficiency of commercial operations. Logistics systems of foreign economic agreements. Interaction of logistics systems in foreign economic operations.

Transport support for international business. Content of transport operations in carrying out international business operations. Characteristics of types of transport.

Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах

Сутність вільних економічних зон, причини створення та роль в міжнародному бізнесі. Види вільних економічних зон та їх особливості. Інвестиційний клімат вільних економічних зон. Еволюція вільних економічних зон. Експортно-виробничі зони. Зони зовнішньої торгівлі. Зони підприємств. Науково-технологічні парки. Їх особливості. Інвестиційний клімат. Методи оцінки ефективності інвестицій. Особливості оподаткування фірм, що зареєстровані та діють у вільних економічних зонах.

Офшорні підприємства та офшорні юрисдикції. Особливості офшорних фірм: переваги і недоліки. Банківські офшорні юрисдикції. Мета створення офшорних банків та їх типи.

Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі

Класична типологія культур. Характеристика внутрішнього та зовнішнього культурного середовища міжнародної компанії. Специфічні культурні цінності міжнародних компаній. Культурні аспекти управління міжнародним бізнесом. Дослідження впливу культури країни-реципієнта на процес прийняття рішень міжнародними менеджерами. Основні характеристики етичного ведення міжнародного бізнесу.

Особливості етики в міжнародних корпораціях. Основні етичні концепції в міжнародному бізнесі. Основні категорії, що визначають моральний портрет фірми: соціальна відповідальність, етика бізнесу, діловий етикет. Особливості міжнародного бізнес-етикету. Організація навчання етичній поведінці керівників та підлеглих.

Сутність поняття "соціальна відповідальність", "соціальна справедливість", "соціальне партнерство". Рівні соціальної відповідальності: соціальне зобов'язання, соціальне реагування, соціальна чутливість. Відповідальність міжнародної компанії перед акціонерами, персоналом, покупцями, постачальниками, суспільством.

Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор)

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Правові засади

діяльності міжнародного бізнесу в Україні. Методи державного регулювання міжнародного бізнесу в Україні. Сприятливі та несприятливі умови міжнародного бізнесу в Україні.

Аграрний сектор України в середовищі міжнародного бізнесу. Бізнес-середовище експортоорієнтованих товаровиробників аграрного сектора. Вплив міжнародних товарних ринків на діяльність суб'єктів аграрного сектору у ринковому середовищі. Формування експортоорієнтованої моделі розвитку аграрних підприємств. Конкурентні стратегії підприємств аграрного сектора на зовнішньому ринку. Перспективи розвитку аграрного сектору України в умовах міжнародного співробітництва.

Міжнародна агропродовольча система та регіональна структура міжнародного агробізнесу.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо- го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п (с)	лаб	інд.	с.р.		л	п (с)	лаб.	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ												
Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності	8	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Стратегія міжнародного бізнесу: від локальної компанії до глобального гравця	9	2	2	-	-	5	9	-	-	-	-	9
Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі	9	2	4	-	-	3	9	-	-	-	-	9
Тема 6. Міжнародні компанії, ТНК та глобальні бізнес-мережі	9	2	4	-	-	3	9	2	-	-	-	7
Торіс 7. Global value chains* Тема 7. Глобальні ланцюги створення вартості	9	2	2	-	-	5	9	-	-	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	60	14	18	-	-	28	60	4	2	-	-	54
Змістовий модуль 2. СТРУКТУРНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ, СТРУКТУРНІ ТА ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ												
Тема 8. Фінанси та ризики міжнародного бізнесу	9	2	2			5	9	2	-	-	-	7
Тема 9. Оцінювання ефективності міжнародної діяльності підприємства	8	2	2			4	8	-	2	-	-	6
Тема 10. Цифровізація, штучний інтелект і нові моделі міжнародного бізнесу	8	2	4			2	8	-	-	-	-	8
Торіс 11. Transportation and logistics support for international business operations * Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій	9	2*	2			5	9	-	-	-	-	9
Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах	9	2	2			5	9	2	-	-	-	7
Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	9	2	2			5	9	-	-	-	-	9
Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор)	8	2	4			2	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	60	14	18	-	-	28	60	4	2	-	-	54
Усього годин	120	28	36	-	-	56	120	8	4	-	-	108

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

* тема викладається англійською мовою

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Денна форма, год.	Заочна форма, год.
1	Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності. Аналіз особливостей ведення міжнародного бізнесу на прикладі діяльності компанії.	2	2
2	Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу. Застосування теорій міжнародного бізнесу для пояснення діяльності підприємства на міжнародному ринку.	2	-
3	Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу. Аналіз міжнародного бізнес-середовища та визначення факторів його впливу на діяльність компанії	2	-
4	Тема 4. Стратегія міжнародного бізнесу: від локальної компанії до глобального гравця. Розроблення стратегії виходу підприємства на зарубіжний ринок	2	-
5	Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі. Обґрунтування вибору форми виходу підприємства на зарубіжний ринок.	4	-
6	Тема 6. Міжнародні компанії, ТНК та глобальні бізнес-мережі. Аналіз міжнародної діяльності ТНК та формування глобальних бізнес-мереж	4	-
7	Тема 7. Глобальні ланцюги створення вартості. Аналіз глобального ланцюга створення вартості та визначення позиції підприємства в ньому	2	-
8	Тема 8. Фінанси та ризики міжнародного бізнесу. Оцінювання ризиків та обґрунтування заходів їх мінімізації в міжнародному бізнесі	2	-
9	Тема 9. Оцінювання ефективності міжнародної діяльності підприємства. Розрахунок та оцінювання показників діяльності міжнародної компанії	2	2
10	Тема 10. Цифровізація, штучний інтелект і нові моделі міжнародного бізнесу. Аналіз можливостей застосування цифрових технологій та штучного інтелекту в міжнародному бізнесі	4	-
11	Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій. Проектування логістичного забезпечення міжнародної бізнес-операції	2	-
12	Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах. Оцінювання можливостей ведення міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах	2	-
13	Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі. Аналіз ділової культури та етичних аспектів міжнародної бізнес-взаємодії	2	-
14	Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор). Оцінювання міжнародної діяльності українського підприємства аграрного сектору та обґрунтування напрямів її розвитку	4	-
	Разом	36	4

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Завдання / тема	Денна форма, год.	Заочна форма, год.
1.	Тема 1. Сутність та особливості ведення міжнародного бізнесу і здійснення міжнародної підприємницької діяльності Проаналізувати діяльність обраної міжнародної компанії та визначити основні ознаки міжнародного бізнесу, форми транскордонної взаємодії, ключові можливості й ризики. Представити результати у вигляді структурованої схеми та аналітичного висновку.	4	4
2.	Тема 2. Теорії міжнародного бізнесу. Проаналізувати дві теорії міжнародного бізнесу на прикладі конкретної міжнародної бізнес-ситуації; визначити, які положення кожної теорії пояснюють вибір компанією країни, ринку або форми міжнародної діяльності. Подати порівняльну таблицю та обґрунтований висновок.	4	8
3.	Тема 3. Міжнародне середовище бізнесу. Проаналізувати міжнародне бізнес-середовище обраної країни за політичними, економічними, соціальними, технологічними та правовими факторами; визначити можливості та загрози для виходу підприємства на цей ринок. Представити результати у вигляді PESTEL-матриці та висновку.	4	8
4.	Тема 4. Стратегія міжнародного бізнесу: від локальної компанії до глобального гравця. Розробити стратегічний сценарій виходу обраного локального підприємства на зарубіжний ринок: визначити цільовий ринок, конкурентну перевагу, цільового споживача, етапи міжнародної експансії та ключові ризики. Подати результати у вигляді стислого стратегічного плану.	5	9
5.	Тема 5. Форми організації підприємницької діяльності в міжнародному бізнесі. Порівняти експорт, ліцензування, франчайзинг, контрактне виробництво, спільне підприємство та прямі іноземні інвестиції за критеріями рівня контролю, інвестицій, ризику та потенційних результатів. Визначити найбільш релевантні для заданої бізнес-ситуації форми та обґрунтувати вибір. Подати порівняльну матрицю та висновок.	3	9
6.	Тема 6. Міжнародні компанії, ТНК та глобальні бізнес-мережі. Проаналізувати модель міжнародної діяльності обраної ТНК, визначити розподіл її основних функцій між країнами та роль партнерських взаємодій. Виявити елементи глобальної бізнес-мережі або екосистеми та представити їх у вигляді схеми з аналітичним коментарем.	3	7
7.	Тема 7. Глобальні ланцюги створення вартості. Відтворити глобальний ланцюг створення вартості обраного товару: визначити основні етапи його створення, країни та суб'єктів, залучених до кожного етапу, і характер створюваної доданої вартості. Визначити позицію обраної компанії або країни в ланцюзі та сформулювати можливі напрями її підвищення. Подати схему GVC та аналітичний висновок.	5	9

8.	Тема 8. Фінанси та ризики міжнародного бізнесу. Проаналізувати задану міжнародну бізнес-операцію, визначити валютні, країнові, політичні, логістичні та контрагентські ризики, оцінити їх потенційний вплив і запропонувати заходи реагування. Подати результати у вигляді матриці «ризик – ймовірність – вплив – захід реагування».	5	7
9.	Тема 9. Оцінювання ефективності міжнародної діяльності підприємства. Опрацювати задані показники діяльності міжнародної компанії, виконати необхідні розрахунки, визначити динаміку та ефективність міжнародних операцій і сформулювати висновки щодо результативності діяльності. Подати розрахунки, таблицю показників та аналітичний висновок.	4	6
10.	Тема 10. Цифровізація, штучний інтелект і нові моделі міжнародного бізнесу. Проаналізувати можливості застосування цифрових технологій та штучного інтелекту в діяльності обраної міжнародної компанії; визначити конкретні бізнес-процеси, у яких їх застосування може створювати економічний ефект, а також пов'язані ризики. Подати результати у вигляді матриці «процес – цифрове рішення – очікуваний ефект – ризики».	2	8
11.	Тема 11. Транспортно-логістичне забезпечення міжнародних бізнес-операцій. Спроекувати логістичну схему міжнародної поставки заданого товару між двома країнами: визначити маршрут, види транспорту, основних учасників, точки митного оформлення, можливі ризики та критичні етапи. Подати логістичну схему та обґрунтування запропонованого рішення.	5	9
12.	Тема 12. Специфіка міжнародного бізнесу у вільних економічних зонах. Проаналізувати умови ведення міжнародного бізнесу у визначеній вільній економічній зоні; визначити особливості регуляторного режиму, доступні стимули, потенційні переваги та ризики для іноземного інвестора. Подати порівняльну таблицю умов ведення бізнесу та висновок щодо можливостей використання зони для міжнародної експансії.	5	7
13.	Тема 13. Ділова культура, етика і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі. Проаналізувати задану ситуацію міжнародних ділових переговорів за участю представників двох культур; визначити культурні та етичні чинники, які можуть впливати на взаємодію сторін, і запропонувати модель поведінки для успішного ведення переговорів. Подати результати у вигляді рекомендацій та обґрунтування.	5	9
14.	Тема 14. Участь українських підприємств у міжнародному бізнесі: галузевий аспект (аграрний сектор). Проаналізувати міжнародну діяльність обраного українського підприємства аграрного сектору, визначити основні експортні ринки, товарну спеціалізацію, конкурентні переваги та ключові обмеження міжнародної діяльності. Обґрунтувати напрями розширення міжнародної присутності та подати результати у вигляді аналітичної записки.	2	8
	Разом	56	108

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Не передбачено

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення освітнього компонента застосовуються методи та освітні технології, спрямовані на формування здатності здобувачів аналізувати міжнародне бізнес-середовище, досліджувати діяльність суб'єктів міжнародного бізнесу, оцінювати альтернативи та ризики, застосовувати аналітичний інструментарій і обґрунтовувати господарські рішення.

Основними методами навчання є:

Проблемна та інтерактивна лекція – опрацювання теоретичного матеріалу через проблемні питання, аналіз актуальних економічних і бізнес-ситуацій, запитання для осмислення та міні-завдання.

Лекція-візуалізація – використання схем, моделей, таблиць, графіків, карт та інших візуальних засобів для розкриття економічних взаємозв'язків і механізмів міжнародного бізнесу.

Навчання на основі кейсів – аналіз конкретних ситуацій діяльності міжнародних компаній та українських підприємств, визначення проблеми, порівняння альтернатив, оцінювання ризиків і обґрунтування рішення.

Проблемно-орієнтоване навчання та ситуаційне моделювання – розв'язання практичних проблем міжнародного бізнесу, моделювання управлінських ситуацій та вибору способів їх вирішення з урахуванням ресурсних, ринкових, інституційних і ризикових чинників.

Аналіз даних та інформаційних джерел – робота зі статистичною, економічною, нормативною та аналітичною інформацією; виконання розрахунків, порівнянь, побудова таблиць і візуалізацій та інтерпретація отриманих результатів.

Порівняльний аналіз і навчальна дискусія – зіставлення економічних систем, ринків, моделей міжнародної діяльності та альтернативних управлінських рішень, формування й аргументоване представлення власної позиції.

Проектне та дослідницьке навчання – самостійне дослідження проблем міжнародного бізнесу, пошук та опрацювання інформації, формування висновків і розроблення практичних рішень, зокрема щодо виходу підприємства на зарубіжний ринок, організації міжнародної операції чи управління ризиками.

Виїзне навчання – безпосереднє спостереження за діяльністю бізнес-об'єкта з подальшим аналізом його ринкового середовища, особливостей організації діяльності, взаємодії глобальних і локальних чинників та створення вартості.

Застосування зазначених методів поєднується зі змішаним навчанням, що передбачає поєднання аудиторної роботи із самостійним опрацюванням навчальних матеріалів і виконанням завдань в електронному освітньому середовищі. Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУ використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Основи міжнародного бізнесу» розміщені на платформі Moodle <https://moodle-a.unu.edu.ua/course/view.php?id=438>. В разі запровадження карантинних або інших обмежень з метою забезпечення життя та здоров'я учасників освітнього процесу проводяться відеоконференції в форматі лекцій або практичних занять. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

9.1. Розподіл балів за формою підсумкового контролю «залік»

Поточне оцінювання – 100 балів			
Оцінювана робота	ПРН, що досягається	Бали	Характер завдання (доказ досягнення результату)
Тестування за змістом освітнього компонента	ПРН 9, ПРН 21	20	Правильність відповідей, розуміння понять і економічних взаємозв'язків
Практичні аналітичні завдання	ПРН 10, ПРН 21	25	Розрахунки, аналіз даних, інтерпретація результатів, обґрунтовані висновки
Кейс-завдання та ситуаційне моделювання	ПРН 9, ПРН 21,	20	Визначення проблеми, аналіз альтернатив, оцінювання ризиків,

	ПРН 25		обґрунтоване рішення
Аналітичні завдання самостійної роботи	ПРН 9, ПРН 10, ПРН 21, ПРН 25	25	Аналітичний продукт: матриця, схема, розрахунки, стратегічний план або аналітична записка
Усне обґрунтування та презентація результатів	ПРН 21, ПРН 25	10	Усне пояснення результатів, висновків і власних рішень
Сума		100	

9.2. Критерії оцінювання

Вид роботи	Критерії	Рівні виконання / показники	Максимальний бал
Тестування за змістом освітнього компонента	Коректність відповідей; розуміння основних понять, закономірностей і взаємозв'язків міжнародного бізнесу	<i>Високий</i> рівень – 90–100 % правильних відповідей; <i>достатній</i> – 82–89 %; <i>середній</i> – 74–81 %; <i>базовий</i> – 60–73 %; <i>низький</i> – менше 60 %	20
Практичні аналітичні завдання	Коректність застосування економічних понять і розрахунків; правильність вибору та застосування аналітичного методу; аналіз та інтерпретація результатів; обґрунтованість висновків	<i>Високий</i> рівень – завдання виконано коректно, метод обрано й застосовано належно, результати правильно інтерпретовано, висновки аргументовані; <i>достатній</i> – основне рішення правильне, наявні окремі неточності; <i>базовий</i> – завдання виконано частково, аналіз і висновки недостатньо обґрунтовані; <i>неприйнятний</i> – результат відсутній або не демонструє заявленої здатності	25
Кейс-завдання та ситуаційне моделювання	Визначення проблеми; застосування знань до конкретної бізнес-ситуації; аналіз альтернатив; оцінювання ризиків і наслідків; обґрунтування рішення	<i>Високий</i> рівень – проблему визначено точно, альтернативи проаналізовано за релевантними критеріями, ризики враховано, рішення логічне та доказове; <i>достатній</i> – проблема й основне рішення визначені правильно, але аналіз окремих аспектів неповний; <i>базовий</i> – ситуацію проаналізовано частково, альтернативи та ризики розкрито поверхово; <i>неприйнятний</i> – рішення не відповідає умові або не обґрунтоване	20
Аналітичні завдання самостійної роботи	Якість опрацювання джерел і даних; застосування відповідного методу; глибина аналізу та інтерпретації; обґрунтованість висновків; самостійність виконання та прозорість використання джерел	<i>Високий</i> рівень – використано релевантні джерела й дані, метод застосовано коректно, аналіз системний, висновки доказові та відповідають отриманим результатам; <i>достатній</i> – завдання виконано належно, але є окремі неточності або неповне розкриття аспектів; <i>базовий</i> – аналіз фрагментарний, висновки недостатньо обґрунтовані; <i>неприйнятний</i> – робота не відповідає завданню, містить суттєві помилки або не демонструє самостійного результату	25

Усне обґрунтування та презентація результатів	Структурованість і логіка представлення; коректність змісту; аргументованість висновків; професійна комунікація; здатність пояснити власні рішення та відповісти на запитання	<i>Високий</i> рівень – результат представлено чітко й структуровано, висновки аргументовані, здобувач самостійно пояснює використані підходи та відповідає на запитання; <i>достатній</i> – зміст загалом коректний, аргументація достатня, наявні окремі неточності; <i>базовий</i> – представлення фрагментарне, відповіді неповні, обґрунтування поверхове; <i>неприйнятний</i> – здобувач не може пояснити основні положення та власні рішення	10
Разом			100

9.3. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
74-81	C	зараховано
64-73	D	зараховано
60-63	E	зараховано
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Під час вивчення освітнього компонента «Основи міжнародного бізнесу» здобувачі самостійно виконують індивідуальні навчальні та контрольні завдання, якщо умовами конкретного завдання не передбачено інше. Усі використані статистичні дані, аналітичні матеріали, нормативні документи, наукові публікації та інші джерела мають бути належно зазначені та перевірені здобувачем. Відповідальність за достовірність наведених фактів, даних, розрахунків, посилань і висновків несе здобувач незалежно від використаних цифрових інструментів.

Для кожного оцінюваного завдання визначаються правила використання технологій штучного інтелекту, наведені в таблиці 10.1.

10.1. Матриця використання ШІ за типами оцінюваних робіт

Вид оцінюваної роботи	Рекомендований режим	
Тестування за змістом освітнього компонента	A	генеративний ШІ заборонено
Практичні аналітичні завдання	B	дозволено використовувати ШІ для пошуку ідей, пояснення методів та мовного редагування; заборонено подавати згенерований аналіз як власний; використання ШІ декларується.
Кейс-завдання та ситуаційне моделювання	B	дозволено використовувати ШІ для формування альтернативних рішень; оцінюються власний аналіз, аргументація та обґрунтування рішення;

		використання ШІ декларується.
Аналітичні завдання самостійної роботи	В	дозволено використовувати ШІ для пошуку ідей, структурування та мовного редагування; змістовий аналіз, робота з джерелами та висновки мають бути власними; використання ШІ декларується.
Усне обґрунтування та презентація результатів	В	під час підготовки: дозволено використовувати ШІ для структурування та візуалізації; зміст, джерела та висновки перевіряються здобувачем
	А	під час усного обґрунтування генеративний ШІ заборонено.

У разі суттєвого використання ШІ здобувач зазначає назву використаної системи, мету її застосування, етапи роботи, характер отриманої допомоги та спосіб перевірки результату. За вимогою викладача до декларації можуть додаватися відповідні промпти, чернетки або історія змін. Технічне використання цифрових інструментів для перевірки правопису, форматування чи транскрибування власного мовлення не потребує декларування, якщо воно не змінює зміст роботи.

Зразок декларації: «Під час виконання роботи я використовував(ла) [назва системи/інструменту] для [мета: генерація ідей / мовне редагування / допомога з кодом / візуалізація тощо]. Використання відбувалося на етапах: [...]. Я перевіряв(ла) фактичні твердження, джерела, обчислення/код і самостійно сформував(ла) остаточні висновки. За потреби можу надати промпти, чернетки або історію змін».

Під час роботи з технологіями ШІ забороняється передавати до зовнішніх систем персональні дані, конфіденційну або службову інформацію, матеріали оцінювання, неопубліковані роботи та інші дані з обмеженим доступом. Результати автоматизованого визначення використання ШІ не розглядаються як самостійний і достатній доказ порушення академічної доброчесності.

У разі необхідності перевірки самостійності виконання роботи викладач може запропонувати здобувачу усно пояснити використані джерела, методику аналізу, порядок виконання розрахунків, логіку прийнятого рішення або власний внесок у підготовлений результат.

Під час виконання завдань освітнього компонента застосовуються вимоги Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в УНУ, Політики відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту та інших локальних нормативних актів Університету.

11. МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичні матеріали:

1. Смолій Л.В. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми здобуття освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. Умань, УНУ. 2025.

2. Смолій Л.В. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми здобуття освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. Умань, УНУС. 2025.

Електронний навчальний курс / посилання:

1. Смолій Л.В. Основи міжнародного бізнесу. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. URL: <https://moodle-a.unu.edu.ua/course/view.php?id=438>

Освітні курси на інтернет-платформах:

1. International Business (Coursera). URL: <https://www.coursera.org/specializations/international->

business

2. International Business (Coursera). URL: <https://www.coursera.org/learn/international-business>
3. Fundamentals of International Business (Coursera). URL: <https://www.coursera.org/learn/fundamentals-of-international-business>
4. Professional Skills for International Business (Coursera). URL: <https://www.coursera.org/learn/professional-skills-networking>
5. Експорт, ринки ЄС та інтернаціоналізація бізнесу. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/EdEra/ib102/IB102/about>
6. SMART EXPORTER: електронні ресурси, регулювання та вимоги для експорту до ЄС. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra+ib103+IB103/about>
7. Курс на експорт. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/course-for-export/>

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Пунько Б.М. Міжнародний бізнес. Навчальний посібник для університетів. Львів: Видавництво ПП «Магнолія 2006». 416 с.
2. Гнилянська Л.Й. Міжнародний бізнес. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2026. 120 с.
3. Міжнародний бізнес: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Орехової, М. В. Савченко. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. 464 с.
4. Організація міжнародного бізнесу: навчально-методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 051 Економіка освітньої програми «Міжнародна економіка» усіх форм навчання / упоряд.: В.М. Пасенко, М.М. Лещенко ; Черкаси: ЧДТУ, 2022. 34 с. URL: <http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4747>
6. Тарасенко С. В., Петрушенко Ю. М. Міжнародний бізнес : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2021. 222 с.
7. Іващенко М. В. Міжнародний бізнес: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с.
8. Мірошніченко О. Базовий посібник з інтернаціоналізації бізнесу і виходу на ринки Європейського Союзу. 2015. 380 с.
9. Рогач О. Теорії міжнародного бізнесу : підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 687 с.
10. Міжнародний бізнес: практикум. / Укладач: Карасьова Н.А. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 74 с.
11. Рокоча В. В. Бізнес-стратегії європейських компаній: навчальний посібник / В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов; під заг. ред. В. В. Рокочої. К. : Університет економіки та права "КРОК", 2018. 312 с.
12. Управління міжнародним бізнесом : навч. посіб. ; МОН України, УДПУ; уклад.: О. Л. Богашко, О. П. Кірдан, С. М. Подзігун. Умань : Візаві, 2021. 200 с.
13. Alain Verbeke, I.H. Ian Lee. International business strategy. 3rd edition. 2021. 675 p.
14. John Wild, Kenneth Wild. International business: the challenges of globalization. 9th edition. 2021. 448 p.

Додаткові:

1. Смолій Л. В. Проблеми та перспективні напрями відновлення інфраструктурно-логістичного забезпечення експорту агропродовольчої продукції в умовах воєнного стану. *Food Industry Economics*. 2023. Т.15. № 3. <https://doi.org/10.15673/fie.v15i3.2745>
2. Смолій Л.В., Костюк В.С. Міжнародна міграція робочої сили та її вплив на людський розвиток. *Збірник наукових праць УНУС*. 2021. Вип. 99. Ч. 2. С. 223-231.
3. Ревуцька А.О., Смолій Л.В., Бурляй А.П.. Стратегія інновацій як засіб управління та розвитку бізнесу підприємства в умовах глобалізації. *Збірник наукових праць УНУС*. 2021. Вип. 99. Ч. 2. С. 81-94.
4. Смолій Л.В., Костюк В.С. Новітні тренди та перспективи розвитку електронної комерції в

- міжнародному бізнесі. *Економіка та суспільство*. № 29. 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/584/560>
5. Смолій Л.В., Осіпова А.А. Тенденції трансформації міжнародного бізнесу під впливом глобалізації. *Економіка та суспільство*. № 30. 2021.
6. Smoliy L., Pitel N., Alioshkina L., Verniuk N., Novak I. Managing Logistic System of an Enterprise in the Context of Conducting International Business Transactions. *Technology, Education, Management, Informatics Journal*. Vol.8, No.3, August 2019. P. 888–893. DOI: 10.18421/TEM83-28. URL : http://www.temjournal.com/content/83/TEMJournalAugust2019_894_899.pdf
7. Смолій Л.В., Ревуцька А.О., Новак І.М. Вплив інноваційного чинника на економічну динаміку в країнах Європи. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2018. № 1. С. 247-258 . URL : <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/journals/2018/1/247-258>.
8. Смолій Л. В., Ревуцька А. О. Сучасний стан і розвиток сільськогосподарської кооперації в контексті глобалізації: зарубіжний досвід для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*, вип. 25, ч. 2, 2019, С. 87-91. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/25_2_2019ua/19.pdf
9. Krugman P., Obstfeld M. International Economics: Theory and Policy/ P. Krugman , M. Obstfeld. P.: Princeton University , 2003. 737 p.
10. Рокоча В.В. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник / В. В. Рокоча, Б. М. Одягайло, В. І. Терехов. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2016. 172 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державна служба статистики України – офіційна статистика зовнішньої торгівлі товарами та послугами. Дані про експорт, імпорт, географічну й товарну структуру зовнішньої торгівлі України, торговельні індекси, торгівлю з країнами ЄС. Використовується для практичних аналітичних завдань, аналізу зовнішньоторговельної діяльності України та самостійної роботи. <https://stat.gov.ua/uk/datasets/zovnishnya-torhivlya-posluhamy>
2. Державна митна служба України – статистика та реєстри. Офіційні дані про зовнішню торгівлю України за країнами та товарними позиціями. Використовується для аналізу товарної та географічної структури експорту й імпорту, а також під час виконання кейсів щодо міжнародних бізнес-операцій. <https://customs.gov.ua/en/statistika-ta-reiestri>
3. Національний банк України – статистика зовнішнього сектору. Дані про платіжний баланс, міжнародну інвестиційну позицію, прямі іноземні інвестиції, зовнішній борг, валютний ринок. Використовується під час аналізу міжнародних фінансів, інвестицій та зовнішньоекономічних ризиків. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>
4. WTO Data – статистичний портал Світової організації торгівлі. Міжнародна статистика торгівлі товарами й послугами, тарифів та інших торговельних показників. Використовується для порівняльного аналізу країн і міжнародного торговельного середовища. <https://data.wto.org>
5. WTO Tariff and Trade Data – дані про тарифи та торгівлю. Офіційні дані про застосовані та зв'язані тарифи, імпорт, тарифні заходи та зміни торговельних ставок. Використовується для оцінювання умов доступу на міжнародні ринки. https://data.wto.org/dataset/wto_ttd
6. International Trade Centre (ITC) – Market Analysis Tools. Професійні інструменти Trade Map, Market Access Map, Export Potential Map, Investment Map та інші ресурси для аналізу міжнародної торгівлі, ринків, тарифів і експортних можливостей. Використовується для практичних завдань із вибору зарубіжного ринку та обґрунтування міжнародної експансії. <https://marketanalysis.intracen.org>
7. UNCTADstat Data Centre – статистичні дані Конференції ООН з торгівлі та розвитку. Дані про міжнародну торгівлю товарами й послугами, прямі іноземні інвестиції, торговельні індекси, концентрацію та диверсифікацію торгівлі, RCA та тарифні ставки. Використовується для порівняльного та структурного аналізу міжнародного бізнес-середовища. <https://unctadstat.unctad.org/datacentre>
8. Eurostat – статистична база Європейського Союзу. Дані про зовнішню торгівлю товарами й послугами, країни-партнери, товарні групи, підприємства-експортери та імпортери, торговельну концентрацію й географічну диверсифікацію. Використовується для аналізу європейських ринків та інтеграції України до економічного простору ЄС.

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data>

9. World Bank DataBank — база даних Світового банку. Міжнародні макроекономічні та соціально-економічні показники країн, зокрема ВВП, інвестиції, торгівля, інфраструктура, розвиток приватного сектору та інституційне середовище. Використовується для PEST/PESTEL-аналізу та оцінювання привабливості зарубіжних ринків.

<https://databank.worldbank.org/databases.aspx>

10. OECD Data Explorer – статистична база Організації економічного співробітництва та розвитку. Дані про економіку, міжнародну торгівлю, інвестиції, прямі іноземні інвестиції, продуктивність та підприємницьке середовище. Використовується для порівняльного аналізу країн і міжнародного бізнес-середовища. <https://data-explorer.oecd.org>

11. FAOSTAT – статистична база Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН. Дані про виробництво, ціни, продовольство та сільськогосподарську продукцію, міжнародну торгівлю агропродовольчими товарами. Особливо використовується під час вивчення міжнародного бізнесу в аграрному секторі та аналізу зовнішньої торгівлі України.

<https://data.fao.org/catalog/organization/dd68412c-df30-44bf-a382-94c24b52955c>

12. The Atlas of Economic Complexity – Harvard Growth Lab. Інтерактивний ресурс для аналізу структури міжнародної торгівлі, товарної спеціалізації, економічної складності, Product Space та можливостей диверсифікації експорту. Використовується для аналізу конкурентних позицій країн і пошуку перспективних напрямів експорту. <https://atlas.hks.harvard.edu>

13. Портал відкритих даних України – Data.gov.ua. Офіційний портал відкритих даних органів державної влади, зокрема наборів щодо економіки, бізнесу, державних фінансів, інфраструктури та закупівель. Використовується для пошуку первинних даних під час аналітичних і кейс-завдань.

<https://data.gov.ua>

14. Prozorro – електронна система публічних закупівель України. Інформація про закупівлі, замовників, учасників, предмети закупівель та відкриті дані системи. Може використовуватися для практичних завдань з аналізу міжнародних бізнес-операцій, B2B/B2G-ринків та конкурентного середовища. <https://prozorro.gov.ua/orders>

15. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України – інформаційні матеріали щодо експорту та зовнішньоекономічної політики. Офіційні документи та матеріали щодо розвитку експорту, міжнародної торгівлі та державної політики підтримки експортерів. Використовується під час аналізу державної політики у сфері міжнародного бізнесу та участі українських підприємств у міжнародних ринках. [https://me.gov.ua/News/Detail/4d117efd-356d-4a2c-ac29-6b547f40174f?isSpecial=true&lang=uk-](https://me.gov.ua/News/Detail/4d117efd-356d-4a2c-ac29-6b547f40174f?isSpecial=true&lang=uk-UA&showMenuTree=true&title=UriadSkhvalivEksportnuStrategiiuDo2030-Roku)

[UA&showMenuTree=true&title=UriadSkhvalivEksportnuStrategiiuDo2030-Roku](https://me.gov.ua/News/Detail/4d117efd-356d-4a2c-ac29-6b547f40174f?isSpecial=true&lang=uk-UA&showMenuTree=true&title=UriadSkhvalivEksportnuStrategiiuDo2030-Roku)

14. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Основи міжнародного бізнесу» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/MP4L>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25% освітньої програми.

Визнання результатів неформального та/або інформального навчання здійснюється щодо освітніх компонентів, вивчення яких передбачено навчальним планом ОП, починаючи з другого семестру. Як правило, процедура проводиться у семестрі, що передує семестру, у якому заплановано вивчення відповідного освітнього компонента.

17. ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕГЛЯД І ЗМІНИ

Навчальний рік	Дата перегляду	Короткий зміст змін / підстава
2026-2027	31.08.2026	1. Оновлено перелік рекомендованої літератури в частині інформаційних ресурсів (доповнено перелік веб-сайтів органів державної статистики іноземних країн та статистичних баз міжнародних організацій; додано перелік безкоштовних курсів, дотичних до вивчення дисципліни, представлених на освітніх онлайн-платформах та посилання на доступ до них). 2. Перерозподілено обсяг годин у межах незмінного загального обсягу відповідно до змін у навчальному плані (4 кредити ЄКТС, 120 год.) 3. Уточнено мету освітнього компонента в результатоорієнтованому форматі – на формування конкретних аналітичних компетентностей (аналіз міжнародного бізнес-середовища, оцінювання ризиків і можливостей зарубіжних ринків, обґрунтування стратегій міжнародної експансії). 4. Оновлено та розширено зміст: тему «Стратегічні аспекти міжнародного бізнесу» замінено на «Стратегія міжнародного бізнесу: від локальної компанії до глобального гравця»; тему «Форми та методи здійснення міжнародних комерційних операцій» – на «Міжнародні компанії, ТНК та глобальні бізнес-мережі»; тему «Конкурентоспроможність в міжнародному бізнесі» – на «Глобальні ланцюги створення вартості»; тему «Особливості фінансування міжнародних бізнес-операцій» – на «Фінанси та ризики міжнародного бізнесу»; тему «Система показників оцінки діяльності міжнародної компанії» перейменовано на «Оцінювання ефективності міжнародної діяльності підприємства»; тему «Електронна комерція в міжнародному бізнесі» розширено до теми «Цифровізація, штучний інтелект і нові моделі міжнародного бізнесу». 5. Введено новий розділ «Академічна доброчесність та використання технологій штучного інтелекту» з матрицею режимів використання ІІІ за видами оцінюваних робіт. 6. Систему оцінювання переформатовано за принципом результатоорієнтованого узгодження.